

АРТЪР КОНАН ДОЙЛ ПРЕДИ ДА ПАДНЕ ЗАВЕСАТА

Превод от английски: Милена Попова, —

chitanka.info

Беше девет часа вечерта на 2 август — най-ужасния август в историята на човечеството. Страховитата тишина и смътното очакване, стаени в соления неподвижен въздух, сякаш подсказваха, че над грешната земя надвисва Божието проклятие. Слънцето бе залязло отдавна, но на изток ниско на хоризонта се простираше кървавочервен зев като отворена рана. Звездите отгоре сияеха ярко, в залива блещукаха светлините на корабите. Двамата прочути германци стояха до каменния парапет на градинската алея пред ниската дълга къща с безброй прозорци и гледаха широката извивка на брега в подножието на високата варовикова скала, на която Фон Борк като скитащ орел се бе приютил преди четири години. Приведени един към друг, те говореха тихо и доверително. Отдолу огънчетата на цигарите им вероятно приличаха в мрака на тлеещите очи на зъл дух.

Фон Борк бе забележителен човек, който едва ли имаше равен сред всичките предани агенти на кайзера. Неговите качества бяха предопределили избора му за мисията в Англия, най-важната, а след като я пое, дарбите му ставаха все по-очевидни за шестимата души на света, които бяха наясно с истината. Един от тях беше сегашният му събеседник, барон Фон Херлинг, главният секретар на посолството, чийто огромен бенц от сто конски сили запречваше селския път в очакване да върне собственика си в Лондон.

— Нещата вече се развиват стремително и съвсем по график. Доколкото мога да преценя посоката на събитията, вероятно до една седмица ще се приберете в Берлин — каза секретарят. — Там, драги Фон Борк, ще останете учуден от топлия прием, който ще ви окажат. По една случайност знам какво мислят висшите кръгове за работата ви в тази страна.

Секретарят беше едър мъж, широкоплещест и висок, а навикът му да говори бавно и отмерено бе най-големият актив в политическата му кариера. Фон Борк се засмя неодобрително.

— Не е особено трудно да измамиш тези островитяни — отбеляза той. — Не можете да си представите по-наивен и прост народ.

— Не съм съвсем сигурен — каза замислено другият. — Те издигат странни и неочаквани прегради, които човек трябва да се научи да предвижда. Точно привидната им простота е капан за чужденеца. Отпърво ти се струват съвсем хрисими. После внезапно

усещаш нещо твърдо и разбираш, че си се натъкнал на стена и трябва да приемеш този факт. Ето например типично английските им условности, които просто трябва да се спазват.

— Имате предвид „добрия тон“, „правилата на играта“ и други подобни? — въздъхна Фон Борк с вид на препатил човек.

— Имам предвид английските предразсъдъци и условности и чудатите им проявления. Мога да ви дам като пример един от най-големите си гафове — вече си позволявам да говоря за това, защото достатъчно отблизо познавате работата ми, та да сте наясно с онова, което съм постигнал. Стана, когато бях за пръв път тук. Поканиха ме за края на седмицата в провинциалната къща на един министър. Разговорът беше изумително непредпазлив.

Фон Борк кимна и каза сухо:

— Бил съм там.

— Именно. Естествено, изпратих в Берлин резюме на информацията. За жалост добрият ни канцлер е малко непохватен в това отношение и е изпуснал няколко думи, от които е станало ясно, че е осведомен за онова, което се е говорило там. И, разбира се, върху мен паднаха подозрения. Нямаме представа, колко ми навреди. Уверявам ви, в този случай британските ми домакини не показаха никаква благост. Цели две години бяха нужни, за да забравят това. А сега вие с тази спортна легенда...

— О, не я наричайте легенда. Това е нещо изкуствено. А моето поведение е съвсем естествено. Аз съм роден спортист. Обичам да спортувам.

— Така нещата стават по-убедителни. Вие участвате в техните регати, ходите на лов с тях, играете поло, не им отстъпвате в никакво състезание. Екипът ви победи в „Олимпия“, чувал съм, че дори побеждавате на бокс млади офицери. И какво в крайна сметка? Никой не ви приема сериозно. Вие сте „запаленият спортист“, „съвсем приличен момък за немец“, любител на чашката и ноцните клубове, безделник и развейпрах. А всъщност тази тиха провинциална къща стои в центъра на половината престъпления в Англия, а стопанинът ѝ, запаленият спортист, е най-хитрият таен агент в Европа. Гениално, скъпи ми Фон Борк, гениално!

— Ласкаете ме, бароне. Но със сигурност мога да заявя, че четирите години, които прекарах в тази страна, не бяха безплодни. Не

съм ви показвал досега моя малък архив. Ще влезете ли за момент?

Вратата на кабинета извеждаше право на терасата. Фон Борк я бутна, влезе пръв и запали електрическата лампа. После затвори зад едрия си гост, който го последва, и плътно спусна тежките завеси пред зарешетения прозорец. Едва след като взе всичките тези предпазни мерки, обърна към госта загорялото си лице с орлов профил.

— Някои документи вече ги няма — каза той. — Вчера жена ми и слугите заминаха за Флъшинг и взеха по-маловажните. Разбира се, за останалите ще ми е нужен дипломатически имунитет.

— Всичко е уредено. Името ви вече е вписано в списъка на личния ескорт на посланика. Няма да имате никакви проблеми с багажа. Разбира се, възможно е просто да не се наложи да заминем. Може Англия да остави Франция да се оправя, както може. Сигурни сме, че между двете страни няма подписани пактове.

— А Белгия? — Фон Борк зачака напрегнато отговора.

— И Белгия няма.

Фон Борк поклати глава.

— Струва ми се невероятно. Белгия със сигурност има договор. Иначе това ще е краят ѝ, и то какъв край! Никога няма да се възстанови от такова унижение.

— Но поне засега ще запази мира.

— Ами честта ѝ?

— Бива ли така, уважаеми, живеем във времена, когато всеки гледа изгодата си. Честта е средновековно понятие. Освен това Англия не е готова. Не мога да го проумея — дори военният данък от петдесет милиона, който би трябвало да разкрие целта ни, все едно че сме я оповестили на първата страница на „Таймс“, не ги събуди от зимния сън. Тук-там задават по някой въпрос. Моята работа е да намеря отговор. Понякога се изразява раздразнение. Моята работа е да го разсея. Но мога да ви уверя, че по отношение на най-основните неща — складирането на боеприпаси, подготовката за атака с подводници, организирането на производство на силни взривни вещества — те нямат никаква готовност. Как тогава Англия ще може да се намеси, особено след кашата, която забъркахме с Гражданската война в Ирландия, след опустошителните урагани и Бог знае какви още вътрешни тревоги?

— Тя трябва да мисли за бъдещето си.

— О, това е друга работа. Доколкото знам, имаме съвсем конкретни планове относно бъдещето на Англия и вашата информация ще е жизненоважна за нас. Сблъсъкът с господин Джон Бул^[1] е въпрос на дни. Ако той предпочита да е днес, ние сме в пълна готовност, драги ми Фон Борк, благодарение на вашите усилия. Ако пък реши да е утре, не е нужно да ви казвам, че ще имаме още по-голяма готовност. Според мен англичаните ще постъпят много по-умно, ако се бият със съюзници, а не сами, но това си е тяхна работа. Тази седмица е съдбовна за тях. Но да оставим предположенията и да се върнем към действителността. Говорехте за документите си.

Разположен в креслото с лъщящо плешиво чело, той пушеше с наслада пурата си и наблюдаваше действията на домакина.

В далечния ъгъл на просторната, облицована с дъбова ламперия и пълна с книги стая висеше завеса. Когато Фон Борк я дръпна, зад нея се показа голяма каса с месингов обков. Стопанинът откачи от ланеца си едно ключе и след няколко сложни манипулации с ключалката отвори тежката врата.

— Вижте!

Светлината нахлуваше в отворената каса и секретарят на посолството се взря с явен интерес в редиците препълнени чекмеджета. Всяко си имаше етикет и погледът му бегло разчете безброй заглавия: „Бродове“, „Отбрана на пристанищата“, „Самолети“, „Ирландия“, „Египет“, „Укрепленията в Портсмът“, „Ламанш“ и всякакви други. Всяко чекмедже бе догоре пълно с книжа и схеми.

— Грандиозно! — възкликна секретарят, остави пурата и плесна с пухкавите си ръце.

— Всичко това за някакви си четири години, бароне. Нелошо постижение за провинциален любител на алкохола и конните състезания. Но перлата на колекцията ми още не е дошла, а мястото ѝ вече е направено — той посочи чекмеджето, над което беше изписано „Военноморски сигнални кодове“.

— Но по този въпрос вече имате богато досие.

— Остарели и безполезни документи. Някой е предупредил Адмиралтейството и всички кодове бяха сменени. Това беше удар, бароне, най-тежкият неуспех за тези четири години. Но благодарение на чековата ми книжка и на добрия Алтамон довечера всичко ще се нареди.

Баронът погледна часовника си и възкликна разочаровано.

— Жалко, не мога да чакам повече. Представете си колко бързо се развиват нещата на „Карлтън хаус теръс“ и всички трябва да сме на местата си. Надявах се да успея да отнеса новини за големия ви удар. Нима Алтамон не е определил точен час?

Фон Борк извади телеграма:

Пристигам довечера, ще донеса нови свещи.
Алтамон.

— Свещи?

— Нали разбирате, той се представя за специалист по автомобилите, а аз имам няколко. Според кода, който приехме, всичко, което може да възникне, се замества с някаква резервна част. Ако говори за радиатор, става дума за боен кораб, маслената помпа е крайцер и така нататък. Свещите означават военноморските кодове.

— Пусната е по обед в Портсмът — обърна я в ръцете си секретарят. — Впрочем колко му плащате?

— По пет хиляди лири за всяка отделна задача. Разбира се, освен това има и заплата.

— Ама че алчен мошеник! Тези предатели вършат работа, но как да им дадеш толкова пари?

— Алтамон работи отлично, за него не ми се свидят никакви суми. При него доставката на стоката, както се изразява, е сигурна. Освен това не е предател. Повярвайте ми, и най-патриотично надъханият ни юнкер е кротко гълъбче в отношението си към Англия в сравнение с тази американец от ирландски произход.

— О, нима?

— Ако чуете как говори, ще се уверите. Понякога едва го разбирам. Сякаш е обявил война на цяла Англия. Наистина ли трябва да тръгвате? Може да пристигне всеки момент.

— Съжалявам, но останах повече, отколкото мога. Ще ви чакаме рано утре сутрин, а когато тази книжка влезе в посолството, можете да сложите победна точка на подвизите си в Англия. Какво е това? Токайско! — той посочи здраво запечатана прашна бутилка между две високи чаши на един поднос.

— Да ви поднеса ли една чаша на тръгване?

— Не, благодаря. Вие май сте подготвили истинско пиршество.

— Алтамон е познавач на вината и високо цени моето токайско. Капризен е и трябва да бъде глезен. Но е жизненоважен за плановете ми и се налага да му угаждам.

Двамата отново излязоха на терасата и се отправиха към огромната кола, която потрепери и са закашля, когато шофьорът на барона се опита да я запали.

— Онова там сигурно са светлините на Харуич — каза секретарят, докато обличаше палтото си. — Колко мирно и кротко изглежда всичко! А до седмица може да се появят други светлини и английското крайбрежие да се превърне в разбунен кошер! Небето също вероятно няма да е толкова мирно, ако обещанията на Цепелин се сбъднат. А коя е тази жена?

Зад тях светеше един-единствен прозорец. Виждаха се маса с лампа на нея и седнала до масата червендалеста старица с боне. Наведена над ръкоделието си, тя спираше от време на време, за да погали голяма черна котка на едно столче до нея.

— Марта, единствената прислужничка, която още не е заминала.

Секретарят се подсмихна:

— Може да се приеме като олицетворение на Британия, така погълната в себе си и излъчваща уютна сънливост. Е, Фон Борк, *au revoir*.

Той махна за последно, скочи в колата и след миг жълтите светлини на фаровете пронизаха мрака. Секретарят се облегна сред удобните възглавници в лимузината, замислен за надвисналата над Европа трагедия, и не обърна никакво внимание на малкия форд, с който колата му се размина на селския път.

Когато и последните отблясъци от фаровете се изгубиха в тъмнината, Фон Борк бавно се върна в кабинета. Пътъом забеляза, че старата икономка е угасила лампата и се е прибрала в кухнята. Непривични му бяха тишината и мракът в просторната къща, обикновено пълна с хора — семейството му и прислугата. В същото време изпита облекчение от мисълта, че всички са в безопасност и че като се изключи старицата, която се тътреше в кухнята, къщата е изцяло на негово разположение. В кабинета го чакаше доста работа и скоро напрегнатото му красиво лице поруменя от топлината на

горящите документи. До бюрото му стоеше кожена чанта, в която се зае да подрежда спретнато и методично безценното съдържание на сейфа. Едва се бе захванал, когато острият му слух долови бученето на далечна кола. Мигом възкликна доволен, закопча чантата, затвори касата, побърза да я заключи и излезе на терасата. Точно навреме, за да види как при портата угаснаха фаровете на малка кола. Някой изскочи от нея и забърза към него, а шофьорът, набит възрастен мъж с посивели мустаци, се настани в очакване на дълго бдение.

— Е? — попита нетърпеливо Фон Борк, като тичаше към госта си.

В отговор мъжът тържествуващо размаха кафяво пакетче над главата си.

— Тази вечер можете да ме поздравите, уважаеми — извика той. — Най-сетне ударихме голямата печалба.

— Кодовете?

— Както ви телеграфирах. До последния — флагова сигнализация, светлинна сигнализация, радиосигнали, при това копия. Мухльото, който ги продаде, тръгна да ми дава оригинала. Твърде опасно. Но стоката е истинска, бъдете сигурен.

Той потупа немеца по рамото с груба фамилиарност, от което домакинът се намръщи.

— Влезте — каза той, — сам съм в къщата. Чаках само това. Разбира се, копие е по-добре. Ако изчезне оригиналът, ще сменят всички кодове. Значи според вас копието е съвсем точно?

Американецът седна на креслото в кабинета и изпружи дългите си крака. Беше висок и слаб мъж на около шейсет години, гладко избръснат, с малка козя брадичка, която го оприличаваше на карикатура на Чичо Сам. В ъгълчето на устата му висеше угаснала, изпушена до половината пура. Щом седна, той драсна клечка и я запали отново.

— Готвите се за местенето? — отбеляза мъжът, след като се огледа. — Я виж — добави, приковал очи в касата, която вече не бе скрита от завесата, — нали не си държите книжата тук?

— Защо не?

— Леле майко, в тая измислица! Уж сте били шпионин. Че един янки и с отварачка за консерви ще ѝ види сметката. Ако знаех, че

писмата ми ще се ваят в нещо такова, изобщо нямаше да ви пиша; само пълен идиот би го сторил.

— Доста има да се потрудят вашите мошеници с тази касичка — отвърна Фон Борк. — Този метал не го реже никакъв инструмент.

— А ключалката?

— Това е двойна ключалка с комбинация. Знаете ли какво представлява?

— Откъде да знам? — сви рамене американецът.

— За да отворите, е нужно да знаете една дума и няколко цифри — той се изправи и показа двойния обръч около ключалката. — Външният кръг е за буквите, а вътрешният — за цифрите.

— Гледай ти, тарикатска работа.

— Изобщо не е толкова лесно, колкото си мислите. Нагласих го преди цели четири години и какъв, мислите, е шифърът?

— Да не съм врачка!

— Думата е „август“, а цифрите „1914“ — и виждате ли какво стана!

На лицето на американеца се изписаха изненада и възхита.

— Леле какъв мозък! Уцелили сте съвсем точно.

— Да, някои хора бяха в състояние още тогава да предвидят датата. Така и стана и утре сутрин се изнасям.

— Е, май трябва да се погрижите и за мен. Няма да остана сам-самичък в тази проклетата страна. Най-много след седмица Джон Бул ще рипне като тигър. По-добре да го гледам отдалеч.

— Но нали сте американски гражданин?

— То и Джак Джеймс беше американски гражданин, пък сега гние в Портланд. На английското ченге не му пука, че си американски гражданин. „Тук важи британският закон“ — казва той. Като отворихме дума за Джак Джеймс, уважаеми, вие май не си пазите много хората.

— Какво искате да кажете? — остро попита Фон Борк.

— Ами нали за вас работят? Ваша работа е да се погрижите да не пропаднат. А ей на, никакъв ви няма да им подадете ръка, като загазят. Този Джеймс...

— Джеймс сам си беше виновен. Знаете го. Беше прекалено своенравен за тази работа.

— Джеймс беше глупак. А Холис?

— Той беше побъркан.

— Е, вярно, накрая малко се побърка. Не е трудно да се палнеш, когато трябва да се преструваш от сутрин до вечер, пък всеки може да насъска ченгетата по теб. Но при Стайнър...

Фон Борк се сепна, руменото му лице посивя.

— Какво Стайнър?

— Окошариха го, какво! Снощи нахлули в дюкяна му и ей го на, вече е зад решетките в Портсмът заедно с всичките му документи. Вие ще се измъкнете, а той, клетият мошеник, трябва да поеме отговорността и ще е цяло чудо, ако отърве кожата. Та затова искам колкото може по-бързо да се кача на кораба.

Фон Борк беше силен човек, който трудно губеше самообладание, но ясно си личеше, че новината го е разтърсила.

— Но как може да са разкрили Стайнър? — промърмори той. — Това е най-тежкият удар досега.

— Е, сигурно има и друг пробив, защото мисля, че са по петите ми.

— Не може да бъде!

Сто процента. Някакви хора разпитвали хазяйката ми и когато разбрах, реших, че е време да се изпарявам. Но искам да знам как ченгетата ги разбират тия неща? Стайнър е петият човек, когото губите, откакто работя за вас, а ако не се размърдам, знам кой ще е шестият. Как ще го обясните, не ви ли е срам да виждате как хората ви загазват?

Фон Борк целият се зачерви.

— Що за дързост!

— Ако не бях дързък, нямаше да работя за вас, господине. Но ще ви кажа без заобикалки какво си мисля. Чувал съм, че когато един агент си свърши работата, вие, немците, нямате нищо против да се озове някъде, където да не може да си отваря устата.

Фон Борк скочи на крака.

— Нима смееете да намекувате, че сам съм предал агентите си?

— Не бих се заклел, господине, но нейде има някаква примамка или шашма и е ваша работа да я откриете. Но, така или иначе аз повече няма да рискувам. Потеглям към китната Холандия и колкото по-скоро, толкоз по-добре.

Фон Борк беше овладял гнева си.

— Съюзници сме от прекалено дълго, за да се караме точно в навечерието на победата — каза той. — Вие свършихте чудесна работа, излагайте се на големи опасности и аз няма да го забравя. Ако искате, идете в Холандия или елате с нас в Берлин, а отплавайте от Ротердам за Ню Йорк. След една седмица, когато Фон Тирпиц се залови за работа, няма да останат безопасни пътища. Но да си уредим сметките, Алтамон. Дайте ми книгата да я опаковам с останалите неща.

Американецът вдигна пакетчето, но не го подаде.

— А парата? — попита той.

— Моля?

— Паричките. Платата. Петте хилядарки. Нашият човек се запъна в последния момент и се наложи да му бутна още сто долара, за да не останем с пръст в устата. „Нищо не става!“ — викаше, пък след последната стотачка взе, че стана. Общо ми струваше двеста лири, а аз не съм човек, който няма да си вземе парите.

Фон Борк се усмихна язвително.

— Май нямате високо мнение за честността ми — каза той. — Искате парите, преди да сте предали книгата.

— Това са си делови отношения.

— Добре. По вашему да бъде.

Той седна зад масата, надраска чек и го откъсна, но не го подаде на госта си.

— В края на краищата, щом условията са такива, господин Алтамон — каза той, — не виждам причина да ви имам повече вяра, отколкото вие на мен. Разбирате ли? — добави той, като се обърна и погледна американеца през рамо. — Чекът е на масата. Настоявам да проверя какво има в пакета, преди да си вземете парите.

Американецът му го подаде безмълвно. Фон Борк развърза канапа и разгърна двойната обвивка. После се втренчи за миг онемял от изумление в книжката пред себе си. На корицата със златни букви беше отпечатано заглавие „Практически наръчник по пчеларство“. Но големият шпионин се взира в надписа не повече от миг. В следващия го сграбчиха за гърлото две стоманени ръце и до сгърченото му лице се притисна гъба, напоена с хлороформ.

— Още една чаша, Уотсън? — попита Шерлок Холмс, повдигайки прашната бутилка с токайско. — Да прием за радостната ни

среща.

Настанен до масата, набитият шофьор малко припряно протегна чашата си.

— Добро вино, Холмс — кимна той, потвърждавайки наздравицата.

— Забележително вино, Уотсън. Шумният ни приятел на дивана ме увери, че е от специалната изба на Франц Йосиф в двореца Шонбрун. Би ли отворил прозореца, от хлороформа не можем да усетим докрай вкуса му.

Холмс застана пред отворената каса и започна да вади папка след папка, като ги преглеждаше набързо и ги пъхаше в чантата на Фон Борк. Немецът спеше, похърквайки на дивана, с вързани ръце и крака.

— Не е необходимо да бързаме, Уотсън. Няма кой да ни попречи. Би ли позвънил? В къщата е само Марта, която си изигра безгрешно ролята. Обясних ѝ всичко още щом се захванах... А, Марта, искам да те успокоя, че всичко е наред.

На прага стоеше добродушната старица. Тя се поклони на Холмс с усмивка и хвърли боязлив поглед към дивана.

— Нищо му няма, Марта, жив и здрав е.

— Радвам се да го чуя, господин Холмс. Поне привидно беше добър господар. Вчера ми предложи да замина за Германия с жена му, но това нямаше да улесни плановете ви, нали?

— Така е, Марта. Бях напълно спокоен, като знаех, че си тук. И тази вечер подаде сигнала за действие.

— Заради секретаря, сър, онзи пълен господин от Лондон.

— Знам. Разминахме се с колата му. Но благодарение на отличното ти шофиране, Уотсън, не изпаднахме в положението на пометената от пруската лавина Европа. Още нещо за отбелязване, Марта?

— Стори ми се, че никога няма да си тръгне. Знаех, че не искате да го сварите тук.

— Точно така. Е, наложи се да почакаме половин час на хълма, докато лампата угасне и разберем, че пътят е чист. Можеш да ми докладваш утре, Марта, в хотел „Кларидж“.

— Да, сър.

— Сигурно си се приготвила за тръгване?

— Да, сър. Днес той изпрати седем писма. Записала съм адресите, както обикновено. Получи девет, имам и тях.

— Отлично, Марта! Ще ги прегледам утре. Лека нощ. Тези книжа — продължи той — не са особено важни, защото, разбира се, информацията в тях, отдавна е изпратена на немското правителство. Това тук са оригиналите, които не можеха безопасно да се изнесат от страната.

— Значи от тях няма никаква полза?

— Не бих се осмелил да заявя такова нещо, Уотсън. Най-малко ще покажат на полицията какво е известно и какво не. Всъщност голяма част от тях той получи от мен и не е нужно да добавям, че са съвсем фалшиви. След като наистина се оттегля, с истинска радост ще проследя как някой немски крайцер плава според картите на минните заграждения, получени от мен. Но всъщност Уотсън... — той спря за миг и сложи ръце на раменете на стария си приятел, — ... още не съм те видял на светло. Как ти се отрази времето? Изглеждаш все същият веселяк.

— Чувствам се с двадесет години по-млад, Холмс. Рядко съм бил толкова щастлив, както в мига, когато получих телеграмата, с която ме молеше да намеря кола и да те чакам в Харуич. Но ти, Холмс, почти не си се променил, ако не смятаме ужасната козя брадичка.

— Какви ли жертви не прави човек за родината — подръпна брадичката си Холмс. — Утре ще бъде само лош спомен. Като се подстрижа и направя още няколко повърхностни промени, утре пак ще се появя в „Кларидж“, където бях отседнал, преди да се захвана с тази американска магария... прощавай, Уотсън, май английският ми е сериозно осквернен... с тази американска работа.

— Но нали се оттегли, Холмс? Говореше се, че си се уединил сред пчелите и книгите си в малка ферма в Саут Даунс.

— Точно така, Уотсън. И ето го плода на почивката ми, този *tagnum opus* на последните години! — той вдигна томчето от масата и прочете цялото заглавие: — „Практически наръчник по пчеларство с някои наблюдения върху отлъчването на пчелата майка“. Сам я написах. Ето го плода на нощите, изпълнени с размисъл, и дните на усърдие, през които наблюдавах трудолюбивите насекоми, както някога изучавах престъпния лондонски свят.

— А как отново се захвана за работа?

— О! И аз се чудя. Да беше само външният министър, щях да удържа на натиска, но когато и министър-председателят удостои с присъствието си моята скромна обител... Господинът на дивана беше прекалено ловък, Уотсън, за да го залови полицията. Ненадминат. Нещата вървяха зле, а никой не разбираше защо. Бяха подозирани и дори залавяни разни агенти, но си личеше, че има някакъв мощен таен център. На всяка цена трябваше да бъде разкрит. Подложиха ме на силен натиск, за да се заема с въпроса. Отне ми две години, Уотсън, но не бе лишено от тръпка. Ако ти кажа, че започнах странстванията си в Чикаго, минах през ирландското тайно общество в Бъфало, създадох сериозни неприятности на полицията в Скибърийн, докато привлека вниманието на един от агентите на Фон Борк и той ме препоръча като надежден човек, ще разбереш колко сложни бяха нещата. Тогава господинът ме удостои с доверието си, което не попречи да се объркат повечето му сметки и петима от най-добрите му агенти да попаднат в затвора. Държах ги под око, Уотсън, и ги прибирах, когато узрееха. Е, господине, надявам се, че ви няма нищо.

Последната реплика бе отправена към Фон Борк, който с пъшкане и възклицания слушаше разказа на Холмс. По някое време избухна в яростен поток от ругатни на немски с разкривено от ярост лице. Холмс продължи да прелиства документите, дългите му нервни пръсти разгръщаха папките под проклятията и ругатните на пленника.

— Макар и немелодичен, немският е най-изразителният език — отбеляза той, когато Фон Борк млъкна изтощен. — Я виж ти! — добави, взирайки се в ъгъла на един чертеж, преди да го пхне в чантата. — С това ще пипнем още една птичка. Нямах представа, че ковчежникът е чак такъв негодник, макар отдавна да го държа под око. Мили Боже, господин Фон Борк, ще има за доста неща да отговаряте.

Пленникът с усилие се привдигна от дивана и се втренчи в своя разобличител със странна смесица от изумление и ненавист.

— Ще си разчистя сметките с теб, Алтамон — каза той бавно и отмерено. — Ще ми платиш, дори да посветя живота си на това.

— Все същата песен — каза Холмс. — Колко пъти съм я чувал в миналото! Любимата песен на покойния професор Мориарти. И полковник Себастиан Моран все това повтаряше. Пък аз ей на, жив и здрав съм си и отглеждам пчели в Саут Даунс.

— Проклет да си, вероломен предател! — извика немецът, като напругаше ръце да се освободи от въжетата, а в яростния му поглед се четеше готовност за убийство.

— О, не, нещата не стоят точно така — каза Холмс с усмивка. — Какъвто и да е говорът ми, господин Алтамон от Чикаго изобщо не съществува. Той беше измислица, мит, едно от многото ми превъплъщения. Свърши ми работа и изчезна.

— Кой сте тогава?

— Всъщност няма значение, кой съм, но след като това май наистина ви интересува, бих казал, че не за пръв път се срещам с човек от вашата фамилия. Навремето доста съм работил в Германия и вероятно името ми ви е известно.

— Искам да го науча — каза мрачно прусакът.

— Аз бях причина за раздялата между Ирене Адлер и покойния крал на Бохемия по времето, когато вашият братовчед Хайнрих беше имперски резидент там. Пак аз предотвратих убийството на граф Фон унд зу Графенщайн, големия брат на майка ви, от nihilиста Клопман. И аз...

Фон Борк се надигна изумен.

— Само един човек... — извика той.

— Точно така — каза Холмс.

Фон Борк простена и се отпусна на дивана.

— А повечето сведения идваха чрез вас! — извика той. — Колко ли струват? Какво направих? Съсипан съм безвъзвратно.

— Настина са малко недостоверни — каза Холмс. — Бих препоръчал да се сверят, но няма да имате време за това. Вашият адмирал вероятно ще открие, че новите топове са доста по-големи, отколкото е очаквал, а крайцерите са три пъти по-бързи.

Фон Борк отчаяно се хвана за гърлото.

— Има и още някои дреболии, които постепенно ще излязат наяве. Но вие притежавате едно качество, доста рядко срещано у немците, господин Фон Борк: вие сте спортсмен и няма да запазите лоши чувства към мен, когато осъзнаете, че вие, човекът, надхитрил толкова много народ, най-сетне сте срещнали някого, който на свой ред да ви надхитри. В края на краищата вие работихте всеотдайно за родината си, аз — за моята. Какво по-естествено от това? Освен това — добави той безжалостно, като сложи ръка върху рамото на

съсипания си противник — по-добре да ви сразя аз, отколкото някой по-недостоеен враг. Уотсън, тези книжа са вече готови. Ако ми помогнеш да се справя с пленника, можем веднага да потеглим за Лондон.

Задачата се оказа нелесна, защото Фон Борк беше силен и нямаше какво да губи. Но накрая, като го притиснаха от двете страни, двамата приятели го завлякоха с усилие до градинската алея, по която само преди няколко часа бе крачил с такава горда увереност, приемайки поздравленията на прочутия дипломат. След кратко боричкане пленникът най-сетне се озова, все още с вързани ръце и крака, на свободната седалка на малката кола. До него наместиха скъпоценната му чанта.

— Надявам се, че се чувствате удобно, доколкото обстоятелствата го позволяват — каза Холмс, след като свършиха с настаняването. — Ще позволите ли да запаля цигара и да я сложа в устата ви?

Но всякакви любезности бяха напразни.

— Вероятно разбирате, господин Холмс — каза той, — че ако вашето правителство стои зад вас в тези действия, това означава обявяване на война?

— А за вашето правителство и ей това какво да кажем? — потупа Холмс чантата.

— Вие сте частно лице. Нямате заповед за задържането ми. Всичките ви действия са напълно незаконни и възмутителни.

— Напълно — съгласи се Холмс.

— Да отвлечете немски поданик!

— И да открадна личните му документи.

— Значи разбирате в какво положение сте изпаднали заедно със съучастника си. Ако извикам за помощ, докато минаваме през селото...

— Драги господине, ако направите такава глупост, вероятно ще прибавите към и бездруго разнообразните имена на селските кръчми още едно — „Обесеният прусак“. Англичанинът е търпелив човек, но точно сега няма да е много разумно търпението му да се подлага на изпитание. Не, господин Фон Борк, мирно и тихо ще дойдете с нас до

Скотланд ярд, откъдето ще можете да повикате приятеля си барон Фон Херлинг и да проверите дали и при тези обстоятелства той е в състояние да ви осигури запазеното в свитата на посланика място. Уотсън, както вървят нещата, ти вероятно ще поемеш старата си служба и Лондон е пред теб. Ела за малко на терасата, това може да е последният ни разговор на спокойствие.

Двамата приятели побъбриха малко, спомниха си отминалите дни, а пленникът им се гърчеше в напразни опити да се развърже. Когато се обърнаха към колата, Холмс посочи морето, окъпано от лунната светлина, и поклати замислен глава.

— Задава се източен вятър, Уотсън.

— Според мен грешиш, Холмс. Прекалено е топъл.

— Добрият стар Уотсън! Единственото неизменно нещо в непостоянната ни епоха. И все пак се задава източен вятър, какъвто никога досега не е духал над Англия. Ще бъде леден и остър, Уотсън, и ще повали мнозина. Но това е Божият вятър и когато бурята отмине, слънцето ще огрее една по-чиста, по-добра, по-силна земя. Пали, Уотсън, време е да тръгваме. Разполагам с чек за пет хиляди лири, който трябва да се осребри по-скоро, понеже лицето, което го подписа, гори от желание да го анулира.

---

[1] Наричателно за англичанин, еквивалент на американския Чичо Сам — Б. пр. ↑

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.